

איך אנחנו שמחים? איך אנחנו שמחות? נראה לי שזו השאלה המרכזית שפורים גורם לנו לשאול.

בתחילת המגילה, המלך אחשוורוש עורך משתה שכולו "שופוני", כולו שואו חיצוני. השמחה שלו מתבטאת באלכוהול, זהב וכסף, וגם בהצגת כל הרכוש שלו לעיני האורחים הרבים. ובתפיסת העולם שלו, אשתו היא חלק מהרכוש שלו. גם היום אנחנו נלחמים בהחפצה כזו, שבה אחשוורוש מתייחס רק למראה החיצוני של האישה, ומשוויץ בו: "לְהַבִּיא אֶת וְשֵׁתִי הַמְלֶכָה לְפָנַי הַמְלֶכָה בְּכֶתֶר מְלָכוֹת לְהִרְאוֹת הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים אֶת יְפֵיָהּ כִּי טוֹבֵת מְרָאָה הִיא".

מול התפיסה השגויה הזו של שמחה ושל נשיות, מגילת אסתר מציגה מודל אחר לגמרי. גיבורת המגילה היא אישה חכמה, פעילה, מאמינה, מובילה, שמחברת ומאחדת את כל העם לפעולה משותפת ולתפילה משותפת. בתבונה רבה היא גורמת לתכניות של המן הרשע להתבטל, מצילה את עמה, ואז המגילה מספרת לנו על "אורה ושמחה וששון ויקר". השמחה הזו של אסתר היא אחרת לגמרי: מול המשתה הבזבזני והאגואיסטי של אחשוורוש היא מלמדת אותנו לשמוח בדרך הפוכה – עם משלוח מנות איש לרעהו, כלומר עם חיזוק הקשרים החברתיים בקהילה, ועם מתנות לאביונים, כלומר עם דאגה למי שאין לו. המשוואה התהפכה: לא הוספת רכוש ופרסום לעצמך, אלא יציאה מעצמך והסתכלות על האחר. במקום לחשוב שככל שנקבל יותר – נהיה שמחים יותר, אסתר מלמדת שככל שניתן יותר – נהיה שמחים יותר.

פורים שמח!

(סיון רהב מאיר, "הסטטוס היהודי")